

Geweld te boven komen

Bij de start vredesweek

De Wereldraad van Kerken besloot op haar 8ste Assemblee in Zimbabwe (1998) om het decennium "Kerken solidair met vrouwen" te laten opvolgen door een decennium "Geweld te boven komen" (Decade to overcome violence). Het werd een tienjarenplan om van 2001 – 2010 te werken aan een geweldarmere (we maken ons geen illussies) wereld. Door alle eeuwen heen hebben kerken zich met de problematiek van oorlog en geweld beziggehouden. Ook de WRK is in haar (nu 60) jarig bestaan steeds met verzoeningsprojecten bezig geweest.

Schuld belijden, herstel, nieuw leven, jaloom (de vrede van binnen en van buiten) zijn kernbegrippen in het christendom en tegelijkertijd zijn ze de basis voor een cultuur van vrede. Zouden we mogen zeggen dat we een christelijke boodschap hebben tegenover de nood van de wereld, die heel hoog is, want de afgelopen eeuw behoort tot de gewelddadigste in de geschiedenis van de mensheid. Tot nu lijken de eerste tien jaar van deze eeuw er echter nog niet voor onder te doen. Op hoeveel plaatsen in de wereld is het geweld niét overwonnen, en we hoeven maar naar ons eigen land en in onze eigen hart te kijken om vandaag te weten hoe het geweld en de gewelddadigheid in onze kerken en onze samenleving ons over de schoenen loopt... Het druipt als bloed de kranten en de televisie uit. Wat een pijn, wat een niet-vrede.

En toch vieren we ook dit jaar weer de vredesweek. Het is goed dat er tradities zijn. Dat we blijven zeggen: en toch! En dat we blijven geloven dat de oproep om "geweld te boven te komen" de enige oproep is, die gerechtigheid kan brengen in onze door geweld verwoeste zielen; in onze door geweld verwoeste kerken en in onze door geweld verwoeste wereld. Zonder gerechtigheid zal er nooit vrede zijn. Nooit jaloom ervaren worden. Zolang er nog één bron is waar geweld de hoofdtoon voert is er geen jaloom van binnen en van buiten.

En daarom werken we met velen hier in de stad aan recht, mensenrecht... Samen met armgemaakte en armgeraakte mensen gaan we het onrecht te lijf. Strijden we voor vrede. Door heel langzaam en rustig present te zijn in het leven en de leefwereld van mensen, die dagdagelijks ervaren niet in tel te zijn in onze samenleving, maar ook door samen met opstandig te protesteren tegen die uitsluiting. Mensen-in-armoede, mensen-zonder-

papieren... Armoede, gekleurd of niet gekleurd, is onrecht! En om vrede te zoeken, om geweld te overwinnen, bestrijden we dat onrecht.

Op 21 september is de Internationale Dag van Gebed voor de Vrede, één van de initiatieven van de WCC-Decennium voor het-geweld-te-boven-komen. Het idee werd voorgesteld in 2004 tijdens een ontmoeting tussen WCC-secretaris-generaal Dr Rev. Samuel Kobia en VN-secretaris-generaal Kofi Annan, om zo de Internationale Dag van de Vrede van de VN nog meer kracht bij te zetten.

Deze Internationale Dag van Gebed voor de Vrede 2010 is omgeven door allerlei initiatieven rond vrede. Een voorbeeld is de vergadering van de Verenigde Naties ivm de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling, die plaats vond van 20 tot 22 september 2010 in New York. De tijd loopt... 2015 komt steeds dichterbij. En we moeten toegeven, in het groot en in het klein, dat we met deze millenniumdoelstellingen nog niet zover zijn gekomen. Evenmin trouwens met decenniumdoelen, die Welzijnszorg samen met haar partners gelanceerd heeft, en die we graag in 2017 al verwezenlijkt willen hebben. Een streven waarvoor we allemaal de handen uit de mouwen steken.

Er is geen vrede zolang niet alle mensen recht hebben op

- leven in goede gezondheid,
- geen honger hoeven lijden omdat de maand weer langer is dan de portemonnee telt,
- in vrede kunnen leven in een woning die er mee door kan,
- deelnemen aan onderwijs dat oog heeft voor de zwaksten het eerst,
- werk vinden dat op maat is en geld oplevert (dus mensen onafhankelijk maakt),

Geweld en de dreiging van geweld maken het dagelijks leven erg moeilijk, zo niet onmogelijk. Een dag van Gebed voor de Vrede is harder nodig dan ooit!

Enkele doelstellingen van het Decade to Overcome Violence zijn/ waren:

- Aanpak van alle soorten van geweld, zowel directe en structurele, in huizen, gemeenschappen, en in de internationale arena's en het leren analyseren van de lokale en regionale soorten van geweld en manieren om geweld te overwinnen.
- Uitdagen van de kerken om de geest én de praktijk van geweld te boven te komen; en daarbij af te zien van alle theologische rechtvaardiging van geweld én de spiritualiteit van verzoening en actieve geweldloosheid opnieuw te bevestigen
- Leren van de spiritualiteit en de middelen voor vredesopbouw van andere religies en dus samen te werken
- Zich verzetten tegen de groeiende militarisering van onze wereld, vooral de verspreiding van handvuurwapens en lichte wapens.

Profetische doelen! Meestal staan kerken niet zo profetisch in het leven.
Er is nog teveel angst, teveel geweld te overwinnen binnen onze eigen rangen.
Er is dus ook nog niet zoveel van de doelen van de bijna voorbije "decade to overcome violence" terecht gekomen.

En toch... laten we niet opgeven om "en toch"... te zeggen, "en toch"... te doen.
We hoeven niet alleen te kijken naar wat niet gelukt is, ook al moeten we dat wel onder ogen zien en niet onder de tafel vegen, we mogen ook kijken naar wat er wel lukt – in kleine groepen en gemeenschappen – in levens van kleine mensen zoals wij.
En vooral mogen we gericht blijven op de grote toekomst van gerechtigheid en vrede, die onze God ons heeft toegezegd: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.. Het Koninkrijk van God, zijn heerschappij breekt door.
Die belofte van Gods Koninkrijk is zeker niet alleen een belofte voor een toekomstige betere wereld, neen, dat komende Koninkrijk is eveneens en vooral een kritisch tegenbeeld voor onze aarde hier en nu. Het visioen van de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde laat ons als in een spiegel zien wat er hier en nu aan onze eigen wereld schort en vierkant draait en vooral dat het ook anders kan: rechtvaardiger, menselijker, vredelievender...
En dat lijkt mij een goed uitgangspunt om opnieuw een decennium in te gaan, waarin wij het geweld willen te boven komen. Geduldig, liefdevol en kritisch: werken aan gerechtigheid is werken aan vrede.

Moge de goede God ons leren
hoe sober te leven
tot allen gevoed zijn;
hoe te wenen
tot allen kunnen lachen;
hoe zachtmoedig te zijn
tot allen trots rechtop kunnen staan;
hoe te treuren
tot allen getroost zijn;
hoe met minder genoeg te nemen,
tot allen recht gedaan wordt.
Dan zullen wij gezegend worden en sjaloom ervaren
en de Aarde zelf zal gezegend worden door ons,
en vrede van binnen en van buiten zal haar deel zijn!

Bijdrage voor de startavond van de vredesweek op 15 september j.l.
Ds. Ina Koeman
september 2010

17 tot 25 mei 2011, Kingston, Jamaica

The International Ecumenical Peace Convocation (IEPC) zal een "oogstfeest" zijn waarin de resultaten van het Decennium voor de uitbanning van geweld, dat begon in 2001 gevierd worden. Tegelijkertijd moedigt zij individuen en kerken om hun engagement ten aanzien geweldloosheid, vrede en gerechtigheid.